

ÅRSBERETNING FOR
GARDEHUSARREGIMENTETS VETERAN
PÅNSER- og KØRETØJSFORENING.

af
Næstformand Bjarne Rasmussen

1. Formål, motto og mål.

Formålet med Gardehusarregimentets Veteran Panser-og Køretøjsforening (GHRVPK) er, at indsamle, restaurere, vedligeholde og bevare militærhistorisk materiel, samt formidle dets historie herunder specielt bælte, hjul- og hestekøretøjer, samt andre effekter, der har været i brug ved Gardehusarregimentet, Sjællandske Livregiment og Danske Livregiment. Foreningens køretøjer, der fortsat er under restaurering eller køretøjer, hvor restaurering er påbegyndt i 2019, fremgår af nedenstående pkt. 2.3 – 2.6. Historikken omkring de militære køretøjer, formidles i forbindelse med deltagelse i de mange interne såvel som eksterne aktiviteter, som foreningen deltager i.

Foreningens motto "NIHIL NIMIS MAGNUM – NIHIL NIMIS PARVUM" beskriver bredden i vores arbejde. Disse latinske ord betyder "Intet er for stort, intet er for småt", hvilket vi frit oversætter til: "Vi arbejder med alt fra feltcykler til kampvogne".

Foreningens mål er at bevare fortiden for nutiden! Uden denne er der ingen fremtid.

Foreningens medlemmer er tidligere og nuværende soldater, samt for en stor dels vedkommende medlemmer, som aldrig har været soldater, men som har interesse for og passion for at indsamle, restaurere, vedligeholde og bevare gammelt militærhistorisk materiel.

GHRVPK er landets største forening, som sammen med de øvrige militærhistoriske foreninger i landet er med til at fremvise de militærhistoriske køretøjer, samt øvrigt materiel, som har været anvendt i hæren igennem de sidste mange årtier.

Et af foreningens køretøjer, en PMV M113, var desværre involveret i en ulykke d. 14. september 2019. I den forbindelse, skal der lyde en stor tak til Britta Mortensen og Steffen Lund (begge PMV-gruppen) for den store indsats de ydede med såvel fysisk som psykisk førstehjælp (FØHJ) til de tilskadekomne umiddelbart efter at ulykken var sket. De var lynsnare i handling og påbegyndte straks FØHJ indtil redningspersonellet ankom. Også stor ros til de øvrige medlemmer, der var med til at regulere og afspærre den trafikerede vej indtil politiet ankom, således redningsarbejdet kunne foregå i ro og orden. Foreningen har i skrivende stund endnu ikke fået den endelige rapport om ulykken. Ulykken har desværre medført, at der er givet et totalt kørselsforbud med ALLE militærhistoriske køretøjer i samtlige foreninger i Danmark. Det er kun muligt at fremføre et militærhistorisk køretøj, hvis der går en M/K foran. Dette forbud har efterfølgende medført, at foreningen har meldt afbud til følgende aktiviteter i resten af 2019:

- Næstved Kulturnat d. 04. oktober 2019.
- LG Kulturnat d. 11. oktober 2019.
- Kassellets Kulturnat d. 11. oktober 2019.

**GARDEHUSARREGIMENTETS
VETERAN PÅNSER- OG
KØRETØJSFORENING**

Kørselsforbuddet er i skrivende stund (februar 2020) endnu ikke ophævet og foreningen har indtil videre desværre måtte takke nej til de ønsker om støtte i 2020, der allerede er anmeldt fra diverse arrangører til foreningen.

Årets produktionsresultater, udfordringer og fremtidige vision er beskrevet nedenfor.

Tak for et godt og udbytterigt år til Gardehusarregimentet, vores samarbejdspartnere, sponsorer og ikke mindst de aktive, såvel som støttende medlemmer i foreningen. Uden jer var der ingen GHRVPK. Respekt.

Niels Hartvig Andersen

Formand for Gardehusarregimentets Veteran Panser- og Køretøjsforening.

2. Produktionsresultat 2019:

2019 har, i lighed med tidligere år, været et travlt år med i alt 26 dages fremvisninger af vores militærhistoriske køretøjer. Foreningen fauner vidt omkring i landet, med deltagelse i Hærens Åben Hede i Oksbøl, kommunale arrangementer såvel som i Militære Garnisoner's arrangementer i hele Region Sjælland.

2.1. Interne aktiviteter:

Foreningen har i 2019 haft ca. 3.000 besøgende gæster i forbindelse med den ugentlige guidede turisdag i Fredskoven samt foreningens årlige Åben Hus i maj måned. De ugentlige turisdage gennemføres medio april – medio oktober i perioden kl. 14.15 – 17.00.

2.2. Eksterne aktiviteter:

Foreningen har ligeledes deltaget i mange eksterne aktiviteter med fremvisning af foreningens køretøjer, med deltagelse i Hærens Åben Hede i Oksbøl, hvor i alt ca. 30.000 besøgende gæster, har haft mulighed for at se vores køretøjer.

Derudover har foreningen fremvist diverse køretøjer i f.m. Åben Hus ved Gardehusarregimentet, Hjemmeværnet i Vordingborg, Foreningernes Dag i Næstved, flagdag i KBH (Frederiksberg), med i alt ca. 5.000 besøgende gæster. Foreningen har derudover, i samarbejde med Hjemmeværnet, deltaget i Tour de 4. maj på S-Sjælland med bl.a. kransenedlæggelse ved Sct. Peders Kapel ved Præstø Fjord og på Holmegaard til minde om Anders Lassen. Som anført i ovenstående pkt. 1, har foreningen desværre måtte melde afbud til Kulturnat i Næstved, ved LG og på Kastellet.

2.3. Hjulkøretøjsgruppen.

Gruppen har i 2019 fortsat prioriteret syn af foreningens hjulkøretøjer (HJKØ). Langt de fleste HJKØ er blevet synet og er nu køreklare, men med baggrund i Forsvarsministeriets Materiel og Indkøbsstyrelse (FMI)-direktiv vedrørende kørsel med militærhistoriske køretøjer, må det forventes, at der skal gennemføres nyt syn på samtlige køretøjer i foreningen.

**GARDEHUSARREGIMENTETS
VETERAN PÅNSER- OG
KØRETØJSFORENING**

Messevogn MJP2, skal gennemrenoveres og arbejdet er påbegyndt. Det er en langvarig opgave, som kun kan løses ved at få hjælp (hænder) fra de øvrige grupper

Foreningen udlånte i 2018 3 stk. LARO til projekt CAMP POL på Fyn, hvor veteraner ville renovere de pågældende køretøjer. Målet var at få mindst en LARO lang, i bedste fald to, køreklar igen i løbet af 2019. Projektet er imidlertid stoppet og de tre udlånte LARO'er, er nu tilbage i foreningens regi.

Foreningen fik i 2018 doneret en BSA-motorcykel og Erik Andersen er fortsat i fuld gang med at renovere den og klargøre den til syn. Det forventes, at den vil blive synet i første halvår af 2020.

Den af CENTGRP påbegyndte renovering af en Jeep M/38, som skal ende med at være det køretøj, som var DF/KVGDEL køretøj og "øjne", er ved at blive samlet og forventes klar til syn i løbet af foråret 2020.

Udskiftning af motor på Jûlcat er nu afsluttet og køretøjet er blevet malet i den oprindelige farve, som den havde, da den var indsat i IRAK. Køretøjet mangler nu kun at blive synet. Stor tak til B.S, for det store arbejde.

Vi har også fået et vrag af en VW Golf tilbage fra et længerevarende udlån til Vordingborg Kaserne. Vi må se, hvad vi kan få ud af den.

Vi har også modtaget en lastvogn MAGI 168, som står og venter på os på Gardehusarkasernen i Slagelse. Den skal erstatte en af vores andre lastvogne af denne type.

2.4. PMV-gruppen.

2019 har været præget af mange aktiviteter af forskellig art. Der er altid det evige arbejde med at holde garagen i nogenlunde orden og ryddelig, hvilket er gennemført med skiftende held. Skovens blade kræver stort set et par M/K om foråret og især om efteråret. Et større projekt er under opsejling, nemlig oprydning af hylder og hvad, der gemmer sig på dem. En del materielgenstande skal enten skrotes, opmagasineres eller omfordeles ibland øvrige foreninger i Danske Hærhistoriske Muser (DHM). Der er planlagt nye og færre reoler, med 2 hylder pr. køretøj, som forhåbentligt skulle give et bedre overblik over, hvad vi har og hvem, det tilhører.

På aktivitetssiden har PMV'er været meget aktive i 2019. Der har været deltagelse ved Åben Hus arrangementer i Vordingborg, Gardehusarkasernen i Slagelse, Panzermuseum East og ikke mindst vores eget Åben Hus. Ved enkelte af disse arrangementer har der efter behørig tilladelse været kørsel med mange publikummer, som alle har nydt og haft det sjovt på turene rundt i diverse terræner. Gruppen deltog med 5 stk. PMV ved Hærens Åben Hede i Oksbøl med stor succes. Ingen nedbrud af nogen art.

Den 4. maj deltog gruppen med 4 PMV'er, hvor 3 PMV gennemførte uden problemer, mens en PMV fik problemer med motoren og måtte udgå.

De mange aktiviteter har betydet en del slid på køretøjerne, hvilket har medført en del småreparationer.

Gruppens PNMK blev, som den første sat til gennemgående eftersyn og reparationer Der var en del, der skulle laves og det til trods for de årlige syn. Den skal synes hvert år og den

blev synet i september og bestod uden anmærkninger. Efter tur skal alle PMV'er igennem dette større eftersyn og tilhørende reparationer. Den næste blev MMT-diesel, som desværre var involveret i et færdselsuheld på vej til Slagelse i september. Så det var helt naturligt, at den var næste i rækken og den er nu også i tiptop form. Så er det KSNPMV'en, som også skal have ny gearkasse, herefter er det gruppevognene. Tak til mekanikerne på værkstedet for en stor indsats, samt venlige små spark bag i til besætningerne. Alle besætningsmedlemmer skal deltage i renoveringen, specielt tovholderne således, at de kan suge lærdom og viden til sig.

2.5. KVG-gruppen.

Gruppen har i det forgangne år haft store udfordringer på de forskellige KVG således:

M/41.

Året startede med at bygge motor/transmission sammen, efter at nuværende motor havde problem med at knække stikaksel for transmissionen, hvilket har taget ca. 7 måneder, men den blev klar til vores Åbent Hus 2019. Finn har kæmpet en sej kamp for at få den repareret og isat en af de to nye aksler, som er doneret af Poulsens Maskinfabrik i Næstved (Stor tak til Poulsens Maskinfabrik for også denne donation).

Der har efterfølgende været nogle problemer med, at motoren blev for varm. Problemet blev løst og KVG blev klar til Hærens Åben Hede. Problemet viste sig dog igen under Hærens Åben Hede, men den blev repareret igen og kunne således deltage i skarpskydningen.

Efter at vognen atter var hjemme i Kalbyris, blev den M/41, som står som Static Display ved GHR, transporteret til KBR, hvor bælteerne blev byttet ud med foreningens aktive KVG, idet disse var slidt ned.

Under dette bælteskift, blev det opdaget, at der var gået et leje i ophænget til justerhjulet. Endnu en reparation måtte udføres og alt kom til at virke igen.

Der er tillige udskiftet nogle defekte støddæmpere.

Da begge kølere var utætte i studserne til slangerne, blev kølerne afmonteret for derefter at blive loddet, monteret og afprøvet.

Nu kører vognen forhåbentlig perfekt, når det igen bliver muligt at køre med den.

M/24.

2019 er et år, der vil blive husket i gruppen. Det begyndte i 2018, på vej hjem fra Kulturnatten i Næstved, hvor den ene gearkasse begyndte at give problemer i de to første gear, men hjem til Kalbyris og Fredskoven kom vi da, sammen med alle deltagende vogne. Årsagen hertil var et sprængt bremsebånd i en gearkasse - gode råd var nu dyre. Det viste sig, at der på Bornholm var en person, der havde forstand på automatgear og havde tidligere hjulpet Bornholms Dragoner i en lignende situation med deres M 24.

En lille gruppe bestående af Finn, Knud, Lars og Børge (Tovholder), tog i februar til Bornholm med to gearkasser, samt to andre, som foreningen havde i reserve fra en meget gammel M 24. Gearkasserne blev repareret og justeret og de blev som nye under Mortens kyndige vejledning og besætningen lærte en masse gode ting.

Nu var M 24 helt OK og alt fungerede, som det skulle, hvilket blev bevist ved Åben Hus i Maj, dog med et lille uheld med gearskiftet. Dette blev næste dag ordnet på kort tid. Ved

**GARDEHUSARREGIMENTETS
VETERAN PÅNSER- OG
KØRETØJSFORENING**

Interforce besøg blev den virkelig brugt i terrænet, det var ligesom i de gode gamle dage og var helt OK.

Nu kunne gruppen glæde sig til Hærens Åben Hede i Oksbøl.

Køreturen fra Oksbøl Kaserne og ud til skydestillingen gik fint, der var kontakt mellem tårnet og føreren hele tiden, om tingenes tilstand ude som inde, men så skete der noget. Temperaturen steg til det farlige punkt og vognen blev stoppet. Der kom vand op af udblæsningsrøret. Der var gået en toppakning, da vandpumpen var utæt som en si, hvilket medførte, at der var vand overalt i motorrummet.

Der var ca. 500 m. til standpladsen, så den defekte motor blev slået fra og besætningen kørte ind til standpladsen på den anden motor. Det videre forløb blev, at M/24 blev trukket ind til Oksbøl Kaserne af en LEO og kom hjem til Kalbyris, hvor besætningen fik taget den defekte motor ud og med hjælp fra Finn, fik en ny toppakning monteret og ilagt den renoverede motor. Da M/24 var på plads i Fredskoven igen, blev det konstateret, at vandpumpen på den højre motor var utæt. Det er efterfølgende lykkedes at få en original reservedel til vandpumpen (den var i øvrigt pakket d. 24. oktober 1944). Pumpen skal samles og M/24 er forhåbentlig kørende igen om kort tid.

CENT.

Besætningen havde stadig i starten af 2019, en udfordring på maskinretningsystemet, idet tårn og undervogn ikke kunne køre uafhængig af hinanden. En tidligere elektronikmekaniker (EMEK) var tilkaldt, men problemet var ikke umiddelbart til at løse.

Ved nærmere undersøgelse viste det sig, at kullene på "metadynen" var nedslidte. Der blev herefter indkøbt specielt fremstillede kul, som blev isat og så var det problem løst, men det løste stadig ikke hovedproblemet med tårn/undervogn. Ved en nærmere gennemgang af ledningsnettet ved "kubikken" og under skyttens fodplade, blev det konstateret, at et kabel havde løsnet sig og dermed var der ikke ordentlig forbindelse. Problemet med tårn undervogn var løst til store glæde for besætningen.

Efter at have klaret problemet med tårn/undervogn, var KVG fuld kampklar, alt spillede som det skulle.

I forbindelse med deltagelse i Hærens Åben Hede og efter at have gennemført skarpskydning, til alles store tilfredsstillelse, skulle besætningen forlægge til Oksbøl Kaserne. Under forlægningen, kunne KØ pludselig ikke få KVG ud af gear. Skaden blev forsøgt udbedret på stedet, men det viste sig, at der var behov for bjærgning, hvilket Dragonerne var behjælpelige med (stor tak til dem).

Da KVG atter var tilbage i Kalbyris, blev reparation iværksat og det viste sig, at det var ude i kørrummet/skifteboks, som havde været årsagen til problemet.

KVG er nu fuldt operativ igen.

CENT BJVG.

Det blev i løbet af 2019 besluttet at ilægge en anden motor, som foreningen har fået tilført. Der er ikke sat tid på, hvornår projektet er afsluttet, men det skrider langsomt fremad. Besætningen arbejder hårdt med opgaven.

LEO.

Besætningerne har brugt foråret til at klargøre foreningens nye LEO 46.786 til syn. Det har været nødvendigt at udtage motoren to gange, dels pga. en utæt drifttank og dels pga. en defekt håndbremse.

Det var første gang foreningen skulle skyde med LEO 46.786, idet den ikke havde været aktiv i mange år. Alt gik som det skulle, såvel med sætteskud som med den efterfølgende indskydning.

Gruppen har deltaget i de arrangementer, der var i foråret og hen over sommeren, indtil der blev befalet totalt kørselsforbud medio september 2019.

Gruppen har tillige støttet Tung Transport Deling med lån af en LEO til gennemførelse af syn på deres køretøjer samt LTS-eftersyn, ligesom der er ydet støtte til Trænregimentet, med udlån af en LEO, til gennemførelse af deres bjærgningsuddannelse.

2.6. HEST-gruppen.

Hestevognene er nu placeret i Fredskoven, men med værksted og klargøring i Kalbyris, hvor de i brug værende uniformer ligeledes opbevares. Det fungerer udemærket, dog giver kvægristene til øvelsespladsen den begrænsning, at vognene ikke kan flyttes fra det ene sted til det andet med heste som trækraft.

Vognsamlingen består af:

- Achenbachvogn.
- Skolebreak.
- Kavalervogn.
- Trainvogn M/1909 i originalstand.
- Trainvogn M/1909 modificeret til konkurrencebrug.
- Svensk Armé kærre 1942.

Vognene er med en kort klargøring klar til brug, en undtagelse er den modificerede trainvogn, en vogn som regimentets egne håndværkere i 1960-70'erne ombyggede fra en ordinær trainvogn M/1909 til en konkurrencevogn. Vognen repræsenterer regimentets sidste deltagelse indenfor kørsporten. Den var ikke længere i køredueelig stand og en restaurering blev påbegyndt, af mange grunde trak det ud, men i 2019 er der igen kommet godt gang i projektet.

En god opbakning har i 2019 gjort det muligt at deltage med en vogn i tre arrangementer: Åben hus, Interforce og Kastellets fødselsdag.

3. Uddannelse af medlemmerne i 2019.

Foreningen er meget opmærksom på, at det personel, der skal omgås de forskellige køretøjer, har den grundlæggende uddannelse/viden om de specielle forhold, der er i forbindelse med det enkelte køretøj. Der er ingen medlemmer i foreningen, der arbejder på de pansrede køretøjer, uden at de har gennemgået Sikkerhedsbestemmelser for omgang med Pansrede Køretøjer (SIKPAN) herunder blevet fundet egnet til at omgås de pansrede

**GARDEHUSARREGIMENTETS
VETERAN PÅNSER- OG
KØRETØJSFORENING**

køretøjer. Der er ingen medlemmer, der arbejder på de forskellige typer af kampvogne, som er i foreningen, uden at de i forvejen er uddannet som henholdsvis kører, skytte, hjælper eller kampvognskommandør. De enkelte besætningsmedlemmer modtager løbende "flyttebevis" samt omskoling til øvrige pansrede køretøjer, hvis de findes egnet til at modtage og bestå denne uddannelse. Foreningen råder selv over personel, der kan omskole/uddanne på de pågældende områder. Alle skal selvfølgelig have et godkendt kørekort.

Som kører eller vognkommandør på foreningens pansrede mandskabsvogne uddannes egnede medlemmer i overensstemmelse med gældende bestemmelser.

Foreningen har desuden uddannet/omskolet medlemmer til 12,7 mm TMG, idet de anvendes under skarpskydning i Oksbøl under gennemførelse af Hærens Åben Hede.

Bestyrelsen og de fokusansvarlige har i slutningen af året gennemgået et kursus i Farligt Gods, så alle kender til de mange regler for omgang med Farligt Gods.

4. Tildeling af Foreningens Skjold.

Foreningens Skjold, kan ved indstilling fra medlemmerne og bestyrelsens beslutning, udleveres til medlemmer, der har været medlem i mindst tre år og som har ydet en særlig stor indsats til gavn for foreningen. I 2019 er der udleveret i alt 5 skjolde til følgende personer:

- Flemming Møller (Fokusansvarlig for hestevognene), for påskønnelse af det store og effektive arbejde, som han har stået i spidsen for med at reparere, vedligeholde og fremvise foreningens hestevogne og hestegrej. Uden Flemmings store indsats på dette område, ville GHRVPK have været fattigere på en uundværlig og vigtig del af GHR's historie og arv.
- Oberst Jens Ole Rossen-Jørgensen (CH/GHR), som tak for den store støtte og opbakning, som Gardehusarregimentet yder til foreningen.
- Villads Villadsen, som påskønnelse for det store arbejde han yder, for at holde foreningens radiomateriel kørende.
- Oberstløjtnant Ken Børge Jensen, for gennem 4 år målrettet og effektivt, at have arbejdet med at få Åben Hede strømlinet med hensyn til befalinger m.v til gavn for de mange frivillige.
- Finn Lobanoff, for den store støtte, som Poulsens Maskinfabrik gennem årene har ydet til foreningen, ikke kun økonomisk, men også ved at fremstille diverse specialmateriel.

5. Udfordringer i 2020.

Foreningen skal i henhold til FMI nuværende direktiv, i lighed med øvrige militærhistoriske organisationer, have gensynet alle de i foreningen værende kørende køretøjer. Dette med baggrund i den ulykke, som foreningen desværre var indblandet i d. 14. september 2019. Det fornyede syn af alle køretøjerne kræver en meget stor indsats af alle de aktive medlemmer. Vi håber, at Forsvaret kommer til fornuft og får ophævet kørselsforbuddet, så vi

**GARDEHUSARREGIMENTETS
VETERAN PÅNSER- OG
KØRETØJSFORENING**

igen til fulde kan få glæde af vores store indsats med at vedligeholde Forsvarets militærhistoriske køretøjer ved fremvisning rundt om i landet til gavn for Forsvaret og os. I den rækkefølge.

Vi krydser fingre og arbejder videre.

B. RASMUSSEN